

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o wniosku posła Potoczka o wprowadzenie w życie ustawy o sądach rozjemczych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Potoczka żąda polecenia Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże przedłożył nowelę do ustawy krajowej z dnia 6. marca 1875 l. 27 Dz. u. kr. na podstawie której to noweli ustawa rzezona o sądach rozjemczych weszłaby w życie i w praktyce miałyby być stosowana.

Zarazem podaje poseł Potoczek we wniosku swym wytyczne zasady, ujęte w cztery paragrafy, na których to zasadach życzy sobie mieć rzezoną nowelę opartą.

Przedewszystkiem więc nasuwa się tu pytanie, ażali stosunki nasze są już w tym stopniu dojrzałe, aby w każdej gminie można przymusowo wprowadzać instytucję sądu rozjemczego i czyli znajdzie się tam na tyle inteligentnych i bezstronnych czynników, aby złożony z nich sąd rozjemczy zadanie swe odpowiednio spełniać i należycie funkcyonować mógł.

Następnie należałoby rozstrzygnąć kwestyę, czy tej może nie wszędzie odczuwanej potrzebie wprowadzenia sądów rozjemczych nie stało się już przez to zadość, że obowiązująca od 1. stycznia 1898 nowa procedura cywilna dozwala każdemu interesentowi żądać od sędziego cywilnego, aby przeciwnika do ustnego rozmówienia się przed sądem i traktowania ugody przed rozpoczęciem jeszcze jakichkolwiek kroków procesowych zawezwał, przez co analogiczna zupełnie sądom rozjemczym instytucja prawna już stworzoną została.

Wreszcie należałoby się zastanowić i to bardzo ściśle nad tem, czy gdyby nawet instytucja sądów rozjemczych weszła istotnie w życie — wskazanem by było — zakres ich działania tak dalece — jak tego wniosek posła Potoczka żąda — rozszerzać, aby poddawać kompetencyi ich spory o roszczenia pieniężne lub ruchomości bez ograniczenia do jakiegokolwiek wysokości, lub nawet spory prowizoryalne, które rozstrzygając o prawach posiadania, zawsze już fachowo jurydycznych wiadomości zawodowego sędzięgo wymagają.

Pomijając wzgląd, że tak daleko idących zmian ustawy z dnia 6. marca 1875 l. 27 Dz. u. kr. nie możnaby za pomocą noweli, względnie okólników — jak tego poseł Potoczek żąda — wprowadzić, lecz należałoby zupełnie nowy projekt ustawy o sądach rozjemczych przedłożyć. Komisya prawnicza sądzi, że na razie nie należy już merytorycznie wkraczać w rozstrzyganie podniesionych tu wyżej pytań i wątpliwości

przeciwko wnioskowi posła Potoczka się nasuwających, lecz że należy w kwestyi tej, w każdym razie ważnej i doniosłej, zebrać materiały statystyczne, a przede-wszystkiem zapytać o zdanie kompetentnych władz sądowych, politycznych i autono-micznych.

Materiał potrzebny w tym kierunku może zebrać jedynie Wydział krajowy i wogóle nad całą tą kwestyą bliższe i ściślejsze poczynić studia, nie kępując się atoli wytycznemi myślami we wniosku posła Potoczka bliżej sformułowanemi — i dla tego też Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wniosek posła Potoczka o wprowadzenie w życie ustawy o sądach rozjem-czych odstępuje się Wydziałowi krajowemu do wyczerpującego zbadania i sprawozda-nia na jednej z następnych sesyi sejmowych.

Lwów, dnia 17. lutego 1898.

Przewodniczący:

Zoll.

Sprawozdawca:

Juhl.